

Verantwoordelijk team
Concernstaf

Nummer
00

Kenmerk
2025-000405

Raad d.d.
26-02-2025

Paragraaf begroting
2 en 3

Portefeuillehouder
A.M.J. (Agnes) Schaap

Steller
M.D.W. (Merel) Balduk

Datum
14 januari 2025

Onderwerp
**Deelname regionale opgave Groene
Metropoolregio Arnhem-Nijmegen**

Geadviseerd besluit

1. Kennis te nemen van de Regionale agenda 2025-2028 van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.
2. Deel te nemen aan alle vijf de regionale opgaven.
3. Het college toestemming te geven om de vijf opgaveovereenkomsten voor de regionale opgaven aan te gaan.

Toelichting op beslispunten

Intentie deelname regionale opgaven

In de raadsyclus van juni 2024 heeft uw raad de concept-Regionale agenda 2025-2028 van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen behandeld en zich voor het eerst uitgesproken over deelname aan de vijf regionale opgaven die onderdeel zijn van de Regionale agenda. Hiermee heeft u de intentie uitgesproken om deel te nemen aan alle regionale opgaven en niet op basis van de concept-regionale agenda deelname aan één of meerdere opgaven uit te sluiten.

Regionale agenda 2025-2028 en deelname aan de regionale opgaven

Op basis van de reacties van de regiogemeenten op het concept heeft het bestuur van de Groene Metropoolregio de definitieve versie van de Regionale agenda 2025-2028 (zie bijlage 1) vastgesteld op 11 september 2024.

Het algemeen bestuur van de GRM heeft de regiogemeenten de definitieve Regionale agenda aangeboden met het verzoek om in te tekenen op de vijf regionale opgaven. We hoeven als gemeente niet in te stemmen met de Regionale agenda. Dat is namelijk een bevoegdheid van het algemeen bestuur van de GMR en – zoals genoemd – heeft het algemeen bestuur het document vastgesteld. De Regionale agenda is hiermee een gegeven voor de regiogemeenten en vormt de onderbouwing van de bijdrage die nodig is om uitvoering te geven aan de vijf opgaven.

Beoogd effect

De Regionale agenda geeft met de vijf regionale opgaven inhoud aan de versterkte samenwerking in de regio Arnhem Nijmegen en de regionale ambitie. De vraag die nu concreet voorligt is of uw raad op basis van deze agenda wil intekenen op de regionale opgaven, hiervoor middelen beschikbaar wil stellen en het college toestemming geeft om de opgavenovereenkomsten (benodigd voor deelname) aan te gaan.

Kader

- Wet gemeenschappelijke regelingen
- Gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem-Nijmegen

Argumenten

Zoals ook beschreven in het raadsvoorstel van juni 2024. over de concept-Regionale agenda, spreekt het bestuur van de Groene Metropoolregio de wens uit dat de regiogemeenten zich uitgenodigd voelen om op alle vijf de opgaven in te tekenen. De opgaven moeten namelijk in samenhang met elkaar gezien worden. Ze stellen de regiogemeenten in staat om vanuit deze samenhangende en gezamenlijke aanpak te werken aan grote maatschappelijke opgaven en/of delen van die opgaven die gebaat zijn bij een gezamenlijke/ regionale aanpak.

We kunnen als gemeente zelf besluiten of we willen meedoen aan één of meerdere opgaven en daarvoor budget en capaciteit beschikbaar stellen. Zoals genoemd, heeft u in juni de intentie uitgesproken om deel te nemen aan alle opgaven.

Met dit voorstel adviseren we u om deel te nemen aan de vijf regionale opgaven voor de periode 2025-2028 en het benodigde budget hiervoor definitief beschikbaar te stellen (zie Financiële consequenties). Onderstaand volgen de argumenten voor deelname aan de opgaven.

Het belang van regionale samenwerking voor Renkum

In het najaar van 2020 heeft u ingestemd met het versterken van de regionale samenwerking en het oprichten van de Groene Metropoolregio. Eén van de redenen voor het versterken van de samenwerking was het organiseren van slagkracht voor de grote opgaven die op de regio afkomen. Er is gezamenlijke inzet nodig om iedereen werk en huisvesting te kunnen bieden, en tegelijkertijd de regio bereikbaar te houden; de regio duurzaam, energieneutraal en circulair te maken; en te zorgen voor het behoud van onze leefomgeving en de ontspannen leefkwaliteit.

Veel van deze opgaven overschrijden de gemeentegrenzen. Als individuele gemeente kunnen we deze uitdagingen ook niet alleen aan en is samenwerking benodigd. Door samen te werken kunnen we ook meer bereiken dan alleen. De oplossingen voor sommige problemen/ uitdagingen waar we in Renkum tegen aanlopen zijn niet te vinden/ realiseren binnen onze gemeentegrenzen. Daarnaast zijn we als gemeente aangewezen op de regio. We zijn daarmee afhankelijk van de regionale slagkracht. Door te participeren in de regionale opgaven kunnen we bijdragen aan die slagkracht en zorgdragen dat resultaat wordt behaald voor de Renkumse samenleving.

Het belang van deelname aan de vijf regionale opgaven voor Renkum

In de vijf opgaven van de Regionale agenda zijn de uitdagingen die de Groene Metropoolregio heeft bijeengebracht. Onderstaand is voor ieder van de vijf opgaven aangegeven waarom het voor Renkum belangrijk is om hieraan mee te doen en wat deelname oplevert voor onze inwoners, ondernemers, organisaties en leefomgeving en/of onze eigen beleidsdoelen.

Onderwerp

Deelname regionale opgave Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Datum

14 januari 2025

Kenmerk

2025-000405

Pagina

2 van 8

Voorstel aan de raad

<p>Verbonden regio</p>	<p>De Nederlandse bevolking groeit tot 19 miljoen in 2035, wat leidt tot verstedelijking. Zeven regio's ontwikkelen verstedelijkingsstrategieën die woningbouw combineren met mobiliteit, economie, natuur, energie en water. In Arnhem-Nijmegen en Regio Foodvalley zijn 100.000 extra woningen nodig tot 2040. De Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley richt zich op vier bouwstenen: leefomgeving, mobiliteit, economie en wonen. “Verbonden Regio” heeft hierin een substantiële rol. Net als de GMR zien wij mobiliteit en bereikbaarheid als gemeentegrenzen overschrijdende integrale vraagstukken en streven we naar optimalisatie van bereikbaarheid in relatie tot andere doelstellingen. Wij herkennen en erkennen de doelstellingen van de GMR. Ons mobiliteitsbeleid en de samenwerking met GMR zijn hierop afgestemd. Een aantal GMR-speerpunten vinden wij extra belangrijk:</p> <ul style="list-style-type: none">- efficiënt gebruik van infrastructuur;- uitwerken mobiliteitsafspraken met Rijk;- actieve mobiliteit;- regionaal mobiliteitsnetwerk;- belangen behartigen OV;- verkeersveiligheidsbeleid. <p>Onze verwachting is dat wij in 2025 onze expertise op het gebied van actieve mobiliteit, regionaal mobiliteitsnetwerk en toegang voor iedereen uitbreiden en dat we die kunnen inzetten bij de GMR. Onze grootste zorg is de financiering van ambities. Wij verwachten van de GMR een stevige lobbyende rol hierin bij potentiële financiers en dat zij zich voor de hele regio inzet om de verstedelijkingsopgave met alle uitdagingen die daarbij spelen samen te realiseren.</p>
<p>Productieve regio</p>	<p>Binnen de GMR zijn tussen 2020 en 2040 naar verwachting 60.000 extra woningen nodig. De groei van het aantal inwoners vraagt ook om een groeiend aantal werkplekken, zodat mensen binnen de regio werk vinden en talent voor de regio wordt behouden. Daarbij is het van belang dat werkgelegenheid aansluit bij de arbeidsmarkt en er voldoende voorzieningen zijn in de regio.</p> <p>De opgave productieve regio heeft als ambitie een toekomstbestendige economie in 2040 en kent van 2025-2028 de volgende speerpunten:</p> <ul style="list-style-type: none">- Toekomstbestendige werklocaties- Verbeteren van de dienstverlening aan het MKB- Slimmere en schonere logistiek <p>De kracht van de GMR zit in de combinatie van de innovatieve topsectoren (energy, health en hightech), een sterk MKB en een logistieke sector die</p>

Onderwerp

Deelname regionale opgave Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Datum

14 januari 2025

Kenmerk

2025-000405

Pagina

3 van 8

Voorstel aan de raad

rand voorwaardelijk is voor het economisch functioneren van de regio. Human Capital is een belangrijke randvoorwaarde. Dit was voorheen een speerpunt binnen de productieve regio, maar nu de fase van strategie en beleid over is gegaan op uitvoering en projecten, ligt dit nu bij de The Economic Board en wordt binnen de triple helix samenwerking (overheid, ondernemers, onderwijs) gewerkt aan de uitvoering.

De speerpunten werklocaties en logistiek binnen de productieve regio lijken in eerste instantie minder raakvlak te hebben met de gemeente Renkum: we hebben geen grote bedrijventerreinen en logistiek en ook geen ruimte hiervoor. De spin-off van deze sectoren voor onze eigen (toekomstige) ondernemers, inwoners en voorzieningen is echter van groot belang. Ons MKB profiteert van andere bedrijvigheid en een verbeterde dienstverlening. Onze inwoners hebben baat bij een groeiend aanbod aan werkgelegenheid en behoud/verbetering van voorzieningen in onze gemeente en de regio. En onze verenigingen profiteren bijv. weer van een actief MKB. Daarbij is het van belang dat we gezamenlijk nadenken over de groei van de economie en werklocaties in onze regio en de mogelijke gevolgen hiervan: denk bv aan milieu, duurzaamheid, mobiliteit. Dit heeft ook gevolgen voor onze gemeente. Een toekomstbestendige economie/een groeiende brede welvaart zorgt voor meer welvaart en welzijn in onze gemeente.

Circulaire regio

Deze opgave gaat over het zuiniger en slimmer omgaan met energie, grondstoffen en producten. De vraag wordt beantwoord hoe we als regio en als individuele gemeente onze ecologische voetafdruk zo klein mogelijk maken en in balans houden met de andere opgaven die we als regio nastreven (zoals het creëren van voldoende woonruimte, werkgelegenheid en recreatievoorzieningen). De GMR wil voorsorteren op een toekomst waarin materialen en grondstoffen steeds schaarser worden en wil anticiperen op Rijks- en overheidsbeleid zoals het Nationaal Programma Circulaire Economie.

Bij deze opgave wordt in 4 speerpunten gewerkt: Energietransitie, Grondstoffen & ketens, Circulaire bouw & infra en Water & klimaatadaptatie. Onderdeel van het speerpunt Energietransitie is de RES (Regionale Energiestrategie). Deelname aan de RES is (van Rijkswege) verplicht, omdat daar op regionale schaal afspraken worden gemaakt over de opwek van duurzame energie en over energiebesparing.

De opgave is actueel voor alle gemeenten en dus ook voor Renkum. Gemeenten hebben van de rijksoverheid de regierol toebedeeld gekregen voor de energietransitie en hebben afgesproken in 2050 een circulaire economie bereikt te hebben en klimaatrobuust en waterbestendig te zijn. De GMR helpt ons bij de (toekomstige) warmtestructuur, bij het verduurzamen van bedrijven, bij het Nationaal Isolatieprogramma

Onderwerp

Deelname regionale opgave Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Datum

14 januari 2025

Kenmerk

2025-000405

Pagina

4 van 8

Voorstel aan de raad

	<p>(gezamenlijke aanpak en lobbywerk richting provincie i.v.m. het Soortenmanagementplan¹). Ook speelt de regio een positieve rol als het gaat om het ontwikkelen van conceptuele en circulaire bouw en bij het ontwikkelen van het opdrachtgeverschap om GWW-projecten circulair te maken. Om een gelijk speelveld te creëren voor bouwondernemers (die immers vaak regionaal opereren) is het prettig om dit gezamenlijk aan te pakken.</p>
Ontspannen regio	<p>Met de bevolkingsgroei die plaats gaat vinden in de regio stijgt ook de behoefte aan ontspannen. De ontspannen regio staat er dan ook voor, om meer stad te combineren met meer groen en blauw, voor mensen binnen en van buiten de regio. Deze opgave is niet eenvoudig zeker gezien de druk op het systeem vanuit bijvoorbeeld klimaat en biodiversiteit. De activiteiten van de ontspannen regio zijn verdeeld over drie speerpunten:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Groen -blauw raamwerk en landelijk gebied;2. Recreatie en Toerisme;3. Cultuur. <p>Voor de gemeente Renkum is vanuit het Groen-blauw raamwerk de concentratie op de thema's water en bodem sturend, gebiedsprocessen en landbouwtransitie belangrijk. Bijvoorbeeld van belang is de aandacht voor de beken van de Veluwezoom. Er speelt een gebiedsproces voor de Renkumse- en Heelsumse beken en een project gericht op de overige beken van de Veluwezoom.</p> <p>De gemeente wil graag dat de GMR zich sterk inzet voor robuuste natuurontwikkeling en financiering van behoud en herstel van de systemen. De speerpunten Recreatie en toerisme en Cultuur proberen dit te laten samengaan met natuur, landschap en landbouw. Verhaallijnen die daarvoor worden uitgewerkt zijn Leven met het water, WOII en de Romeinen. Van belang is dat er een goede spreiding plaatsvindt van recreanten en toeristen over de hele regio om de leefbaarheid te bevorderen en natuur en landschap te beschermen. Daarbij draagt recreatie en toerisme bij aan welvaart en welzijn in onze regio. We willen het aanbod in de regio vergroten, goede marketing en promoties bestemmingsmanagement, fiets- en wandelnetwerken versterken en ondernemers in de verblijfs- en dagrecreatie ondersteunen middels een zogenoemd vitaliteitsprogramma. Recreatie en toerisme is gemeentegrens overstijgend, daarom is het noodzakelijk om regionaal samen te werken aan de uitdagingen en kansen.</p>
Groene groeiregio	<p>In de GMR hebben we te maken met veel ruimtelijke opgaven. In de regionale agenda zijn de verschillende opgaven uitgewerkt. De verschillende opgaven kunnen niet los van elkaar gezien worden. De ruimte in onze regio is schaars, onze middelen zijn beperkt en de verschillende opgaven hebben effect op</p>

¹ Soortenmanagementplan wordt ook wel SMP genoemd en gaat over natuurbescherming bij o.a. isoleren

elkaar. Het integraal bekijken en waar mogelijk verbinden van de verschillende opgaven is nodig om tot goede keuzes en maximale resultaten te komen. Daarover gaat deze opgave.

Wij herkennen en erkennen de doelstellingen van de GMR. Ons beleid zoals onder meer verwoord in onze Omgevingsvisie en het programma Wonen en de samenwerking met GMR zijn hierop afgestemd. Een aantal GMR-speerpunten vinden wij vanuit het wonen belangrijk:

- continuïteit en versnelling in de bouwproductie, waaronder het beter benutten van bestaande voorraad;
- betaalbare woningen voor lage en middeninkomens;
- voldoende huisvesting voor aandachtsgroepen;
- klimaatadaptieve, conceptuele en circulaire woningbouw;
- leefbare wijken.

We hechten er zeer aan de randvoorwaarden voor gebiedsontwikkelingen samen met de regio zo goed mogelijk te organiseren. Hiertoe zijn de in de agenda een flink aantal bruikbare activiteiten opgenomen.

Kanttekeningen

Een belangrijke kanttekening bij het voorstel om deel te nemen aan de vijf regionale zijn de middelen die we hiervoor benodigd hebben. Vanuit de huidige beleidsbudgetten hebben we alleen voor de productieve regio geen budget omdat deze bij de dekkingsplannen is wegbezuinigd. Dit kan worden opgelost door de extra opbrengsten toeristenbelasting, die ook in het dekkingsplan zijn opgenomen, hiervoor in te zetten.

Het is goed om op te merken dat we – indien we besluiten tot deelname – deelnemen voor de periode 2025-2028. Dit vraagt dus een financiële bijdrage en een bijdrage in ambtelijke uren voor de gehele periode.

Draagvlak

Er zijn grote opgaven voor onze regio die een aanpak vereisen die boven de lokale gemeenten uitstijgt. Deze opgaven hebben gevolgen voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in onze gemeente. De opgaven en ambities voor onze regio zijn groot en veelomvattend en vragen om een meer integrale besturing. We kunnen deze opgaven als gemeente daarom niet alleen oppakken.

Meedoen aan de opgaven uit de Regionale agenda is zodoende noodzakelijk om er te zijn voor de Renkumse samenleving. In dat opzicht zou er draagvlak voor het voorstel moeten bestaan.

Aanpak/Uitvoering

Indien uw raad instemt met deelname aan alle vijf de regionale opgaven, kan het college de opgaveovereenkomsten voor de vijf regionale opgaven (zie bijlage 2) ondertekenen. Door de gekozen formulering van de beslispunten is het niet nodig om – nadat uw raad heeft

Onderwerp

Deelname regionale opgave Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Datum

14 januari 2025

Kenmerk

2025-000405

Pagina

6 van 8

Voorstel aan de raad

besloten dat ingetekend kan worden op de opgaven – nog een separaat collegebesluit te nemen. In het geval u besluit om niet aan alle vijf de regionale opgaven deel te nemen, moet het college wel een nieuw besluit nemen.

Communicatie

De communicatie over de deelname van de regiogemeenten aan de regionale opgaven wordt – na besluitvorming door de regiogemeenten – verzorgd door de Groene Metropoolregio.

Financiële consequenties

Deelname aan de vijf regionale opgaven kosten in totaal € 6,24 per inwoner, oftewel voor Renkum in totaal € 196.054,6.

In onderstaande tabellen wordt onze bijdrage weergegeven voor het regiobureau. Dit bedrag dienen we te voldoen ongeacht de hoeveelheid opgaven waar op ingeschreven wordt.

Bijdrage (€) ¹	2024		2025		2026		2027		2028	
	⚭	Totaal	⚭	Totaal	⚭	Totaal	⚭	Totaal	⚭	Totaal
Regiobureau	2,71	85.145	2,77	87.031	2,9 0	91.115	2,9 4	92.372	2,82	88.602

¹ De totaalbedragen zijn gebaseerd op een inwoneraantal van Renkum van 31.419.

In de volgende tabel wordt de inwonerbijdrage weergegeven per opgave. Dit zijn de bedragen zoals ook aan u voorgeled in de raadsacyclus van juni 2024 uit de vastgestelde begroting van de GMR. Het Algemeen bestuur heeft echter opdracht gegeven een plan te maken om de kosten vanaf 2026 te verminderen. Hier heeft het Dagelijks bestuur invulling aan gegeven en er zal een besparing gerealiseerd worden. De gewijzigde bedragen zijn nog niet definitief bekend maar zal dus minder kosten vragen van onze gemeente. Deze besparing levert een bijdrage aan onze taakstelling van € 250.000 op verbonden partijen.

Bijdrage (€) ¹	2024		2025		2026		2027		2028	
	⚭	Totaal	⚭	Totaal	⚭	Totaal	⚭	Totaal	⚭	Totaal
Groene groei regio	0,99		1,18		1,2		1,1		1,19	
		31.105		37.074	0	37.703	9	37.389		37.389
Productieve regio	1,05		0,92		0,9		0,7		0,88	
		32.990		28.905	9	31.105	5	23.564		27.649
Ontspannen regio	0,66		0,92		0,9		0,9		0,93	
		20.737		28.905	3	29.220	3	29.220		29.220
Verbonden regio	1,58		1,59		1,6		1,6		1,59	
		49.642		49.956	1	50.585	0	50.270		49.956
Circulaire regio	1,56		1,63		1,6		1,6		1,64	
		49.014		51.213	5	51.841	4	51.527		51.527
Totaal	5,84		6,24		6,3		6,1		6,23	
		183.487		196.055	8	200.453	1	191.970		195.740

¹ De totaalbedragen zijn gebaseerd op een inwoneraantal van Renkum van 31.419.

De verhoging van de inwonerbijdrage wordt voornamelijk veroorzaakt door prijsstijgingen en kan daarom worden gedekt uit de stelpost voor loon- en prijsstijgingen.

Juridische consequenties

Met het ondertekenen van de opgaveovereenkomsten moet Renkum gedurende de looptijd van overeenkomst de voor de betreffende regionale opgave bepaalde inwonerbijdrage afdragen aan de GMRAN.

Onderwerp

Deelname regionale opgave Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Datum

14 januari 2025

Kenmerk

2025-000405

Pagina

7 van 8

WMO-aspecten

Niet van toepassing.

Gezondheid

Niet van toepassing.

Duurzaamheid

De GMRAN heeft tot doel om op termijn een energieneutrale/ circulaire regio te zijn. Eén van de opgaven van de regionale agenda is de Circulaire regio. Het doel van deze opgave is om de positie van onze regio te versterken door op te schalen naar regionaal niveau, waarbij circulariteit zich uit in economische processen, leefomgeving en samenleving. De inzet van de regio is om circulariteit te verbreden naar andere facetten van de leefomgeving. Ook in de andere opgaven is duurzaamheid/ duurzame verstedelijking een belangrijk element.

Effect op vermindering regeldruk

Geen.

Alternatieven

Uw college kan ook besluiten om niet aan alle regionale opgaven deel te nemen, maar slechts aan één of enkele. Deze keuze geldt niet voor de opgave circulaire regio i.v.m. verplichte deelname aan de RES.

Mondiale doelen

Bijlagen

- Raadsbesluit Deelname regionale opgave Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
- Bijlage 1: Regionale agenda Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen 2025-2028
- Bijlage 2: Opgavenovereenkomst 2025-2028

Onderwerp

Deelname regionale opgave Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Datum

14 januari 2025

Kenmerk

2025-000405

Pagina

8 van 8